

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina zunanja:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdajo 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loče Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.
(Novejše vesti.)

Petrograd 21. V tuk. političnih krogih se govori, da namerava car Nikolaj II. sklicati prihodnje zime drugo mednarodno konferenco, ki bi imela rešiti najvažnejše točke orijentalnega vprašanja. Pravijo, da leži carju armensko in balkansko vprašanje posebno na srcu ter da isti želi, da se ta vprašanja rešijo v soglasju in s pomočjo vseh vlasti.

Belgrad 21. Preko sodišče je imelo danes prvo sejo, v kateri se je bavilo s svojo pristojnostjo. Razpravljalo se je o tem, da-li se zločinstva, izvršena pred razglasitvijo obsednega stanja, ako niso v zvezi z zaroto proti Milanu, prepuste rednim sodiščem v razpravo.

Pariz 21. Opreka se vesti, da sta generala Boisdeffre in Gonse prišla skrivoma v Rennes.

Novi York 21. Kakor poročajo iz Washingtona so predsednik Mac Kinley in njegovi vojaški svetovalci sklenili, da pošljejo v Manilo del 3. polka kavalarije in en polk konjenikov-prostovoljcev.

Kap 21. V odgovoru na neko spomenico je izjavil Cecil Rhodes, da ni niti najmanjšega izgleda, da bi prišlo do vojne.

Cetinje 21. Veliki vojvoda Konstantin je dospel semkaj ter so ga sprejeli z veliko častjo. Princ Mirko mu je šel z mnogobrojnimi spremstvom do meje nasproti. Večerja je bila v palači.

Berolin 21. Po naredbi carja Nikolaja II. ne pošljejo tuji vladarji posebnih zastopnikov k pogrebnim slavnostim carjeviča Jurija. Pogreb je določen na dan 28. t. m.

Pariz 21. Listi pripovedujejo, da je cesar Viljem za časa svojega bivanja v Bergenu rekel, da se je pretvezno njegovo pismo, ki se nahaja v skrivnem »dossieru« Dreyfusovem, ponaredilo bržkone po lastnoročnem pismu, katero je on pisal pred leti generalu Boisdeffre-u glede prehoda Hanielovega čez Alpe.

London 21. V zbornici poslancev je Brodriek, drugi tajnik za vnanje stvari, izjavil, da ne more predložiti listin o Samoi, dokler ne dospe popolno poročilo mednarodne komisije. Členi komisije da zapusté v kratkem Samoi. Balfour je rekel, da se predloži parlamentu proračun kolonialnega urada prihodnji petek.

Potovanja tržaškega namestnika po Goriškem.

Danes se povračamo k tej stvari. Moramo, prevažna je.

Potovanja tržaškega namestnika po slovenskem delu Goriške so že postala naravnost ominozna. Čim je službeni list — v poznanem službeno suhem tonu — objavil lojalnim državljanom te pokrajine, da kani gospod namestnik počastiti jih se svojim visokim obiskom, vsikdar nas obhaja nekam čuden čut in hipoma se nam obuja v spominu tisti znani Virgilov rek: Timeo Danaos et dona ferentes. Boj se Danajcev tudi tedaj, kadar ti prinašajo darov!

Obisk načelnika pol. uprave zunaj na deželi je vsakako važen dogodek. In ako je tak dogodek spojen z namenom, s katerim bi moral biti

spojen, je vzroka dovolj, da se ga ljudstvo mora le veseliti. Načelniku uprave je v dolžnost, da na lieu mesta spozna razmere v deželi in da se na lastne oči seznanja s potrebami prebivalstva. Po njega sporočilih se ravnajo centralne oblasti na Dunaju. Sam se mora prepričati načelnik politične uprave v deželi, kje treba najprej priskočiti ljudstvu v pomoč, kaj treba spremeniti, kaj odpravljati in kaj ustanovljati. Sam mora videti in čuti, da more priporočiti tako, da bo v splošno blaginjo. Veliko, veliko je odvisno od tega, kakovi so njegovi referati na centralne oblasti in kakove so vladine predloge v zakonodajnem zastopu v deželi.

Hvalevredno početje je torej, kadar se naš gospod namestnik odpravlja na potovanja po deželi, tem hvalevredneje, kadar odhaja v oni del dežele, ki je bil najzanimarnejši dosedaj. To je slovenski del dežele goriške. Koliko zamud je tu popraviti, koliko škode poravnati, koliko krivice vzravnati! Mnogo, mnogo imajo na vesti namestniki tržaški, ki so bili pred gospodom grofom Goëssom. Toliko, da bi ta poslednji obvezal po nemarnosti in nedobri volji njega prednikov tako krvavo oškodovano prebivalstvo do neminljive hvaležnosti, ako bi se svojimi potovanji kazal vsaj dobro voljo za to, da bi se poplašal vsaj jeden del dolga, ki so ga zapustili njega predniki nasproti slovenskemu delu dežele goriške.

Ali nastopanje gospoda namestnika na njega potovanjih in način njegovega občejanja s predstavitelji našega ljudstva kažeta, da te volje ni! Gospod namestnik je potoval po soški dolini in je potoval ravnokar po jednom delu vipavske doline in po Krasu, toda iz poročila, priobčenega v zadnjem izdanju tega lista o razgovorih grofa Goëssa v Komnu smo morali posneti na svojo žalost, da tu nikakor ni tistega blagega namena, katerega bi želeli mi videti spojenega s takimi potovanji in ki bi bil tudi — v dolžnost.

Namen bi moral biti — informacija v namen boljšanja razmer, v resnici pa je — tendencija po olepšavanju obstoječih razmer in opravičevanju onih, ki so krivi teh razmer in ki imajo toliko na svoji vesti.

Ta tendencija govori iz poročila o mudenju gospoda namestnika v Komnu tako jasno in glasno, da mora človeku rezati v dušo. Gospod namestnik je govoril o potrebah prebivalstva v tonu, ki naj bi kazal vso njegovo dobrohotnost, in je obžaloval, da država in dežela niti nista v stanju, da bi priskočili v pomoč; to pa zato, ker deželni zbor ne zbornoje. Prav ima gospod namestnik: velika kalamiteta je to in usodna kriza, ako so se razmere zamotale tako, da je nehalo funkcioniranje zakonodavnega zastopa v deželi, ako ne deluje zbornica, iz katere morajo prihajati akeje za povspesevanje javne blaginje in skrb za točno upravo v deželi. Gospod namestnik naj nam veruje, da tudi mi čutimo in obžalujemo žnjim. In ako bi se njegova ekseleuca omejeval na to, da bi konstatoval to žalostno dejstvo in pa na zatrdilo, da hoče z vso objektivnostjo delati v namen, da se odpravijo vzroki te pogubne krize, mi bi bili prvi, ki bi se mu poklonili s tributom dolžne hvaležnosti. Ali gospod namestnik dela navadno korak dalje in v tem koraku tiči tendencija, kateri se moramo upirati z vso odločnostjo, ker smo uverjeni, da gospod namestnik nima prav. Gospod na-

mestnik se ne omejuje na to, da bi konstatoval žalostno dejstvo, ampak išče tudi krivece. A išče jih tam, kjer jih ni! On ne obžaljuje le spora med poslanci obeh narodnosti, ampak vali vso krivdo na naše poslance. Še več, še več: gospod namestnik se trudi, da bi laške poslance kazal v najlepši luči. Tako je omenjal le-teh pohvalno — a ta hvala involvuje za vsakogar grajo na adresu slovenskih poslancev — ker so hoteli dovoliti nekoliko tisočakov za šolski fond, molčal pa je o tem, kako so laški poslanci a limine zavrnili vse postulate naših, kako odrekajo večini v deželi ravnopravnost, kako smatrajo vse deželne ustanove za svojo doneno, kako zahtevajo stotisočakov za svoje tramvaje, železnice, mostove in namakanje svojih ravnih, in kako z nečuvnim cinizmom zahtevajo — primat v deželi!! Ekseleuca, roko na sree, in povejte nam, kje imajo Italijani tisti pravni naslov za take nečuvne zahteve?! Mar v številu? Mar v gospodarski važnosti za deželo?! Mar v svoji politični kvaliteti? Kje, vprašamo vas?! Prosim, povejte nam! Vsaki zemljepis pravi, da so Slovenci v večini! Sleherni tržni dan v Gorici — ekseleuca, potrudite se enkrat in oglejte si tak dan in poslušajte govorico ljudi, ki trosijo svoje novce po goriških prodajalnicah in gostilnicah — nam pravi, da so Slovenci oni, ki oplodujejo gospodarsko življenje v deželi! Kar pa se dostaje političke kvalitete, prosimo, oglejte si curriculum vitae raznih Codermazzov, Favettijev itd. ter zaukažite, naj vam predložé zaplenjene spise raznih »leg«! Morda pa nadkriljujoča kultura? O tej kulturi bi lahko mnogo govorili. Ali denimo, da je tako, da je slovanski del zaostal. Potem pa, ekseleuca, ali ni ravno ta moment najhujša obtožnica proti onim, ki so dosedaj — paševali v deželi? Ali ni ravno to dejstvo, ki opravičuje naše poslance, da so enkrat ubrali prave strune v ta namen, da se nehla paševanje in da na njega mesto stopi poštena, nepristranska deželna uprava?!

Gotovo, gotovo, prebivalstvo potrebuje podpor od dežele, toda ono ima tudi pravico zahtevati, da se te podpore dele enakomerno, pravično, kar pa se more goditi le potem, ako imati obe narodnosti primeren upliv na deželno upravo in enak delež na dobrohotnosti državnih organov! Tega nočejo italijanski poslanci, tu je jedro vsega prepira. Ni vruga, da ne bi oni, ki sedi pri bogato obloženi mizi, tu pa tam vrgel onemu pod mizo — kako kost! Ali temu razmerju mora biti konec, ko je moralo biti slovensko ljudstvo hvaležno, če je dobilo kak goldinarček podpore za vodnjake, ceste in kakega dijaka, a Italijani so izžemali stotisočake za potrebne in — nepotrebne stvari.

Pomislite dobro, ekseleuca, in morda se Vam prične dozdevati, da je bil Vaš komenski slavo-spev na adresu laških, oziroma Vaš ukor na adresu naših doslancev jako jako — deplaciran.

Rekli ste, da bi radi delili podpore, če bi mogli. To je hvalevredno z ozirom na potrebe ljudstva. Toda vedite, da tudi ubog človek — ako ima le kaj zavesti, samospoštovanja in krvi v sebi — odklanja darove, ako ve, da sme zahtevati, in si misli o izvestnih potovanjih z Vergilom: Timeo Danaos et dona ferentes! Še enkrat Vam kličemo, ekseleuca: razmislijajte!

„Bismarckring“.

Iz Celovca, dne 21. julija.

Srečni Celovci! Na kar druga mesta še vedno zaman čakajo, to ima »Nemški« naš Celovec! Pa še recite kdo, da naši mestni očetje niso »kumštini«. Dolgove ti delajo, da se kar kadi; poleg tega pa še mestne ulice imenujejo po nemških »bogovih«. Malokdaj se čuje, da bi gospoda, ki kraljuje na našem »rotovžu«, sklenila kaj, kar bi bilo mestu res v korist; tem rajši pa delajo »velikonemško« politiko, ker to baje stane manj truda, ker starih »schlagerjev« je še vedno na izbero v obilici! Torej to delo je po ceni!

Uveli so za naše mestne policaje »piklhavbe«, župan Neuner je o zapriganju svečano zatrjeval, da hoče varovati »nemški« (?) značaj mesta, a kljub temu si ni pridobil ljubezni »tajnaceljnov«, ki mu niso dali svojih glasov —; in sedaj je sledil dne 18. t. m. sklep, da naj velikovsko obmestje odslej nosi ime »Bismarckring«.

Gradec ima že svoj »Bismarckplatz«, torej tudi Celovec ni smel zaostati. V našem mestnem zboru je 10 odbornikov sklenilo svojo »Deutsch-völkische« zvezo, a prvi predlog te zveze je bil oni za »Bismarckring«. To znači, kakšen duh vedno živahneje veje v ti zbornici! Utemeljeval je predlog odvetnik dr. Krainz, t. j. mož slovenskega pokoljenja, katerega oče je bil prevel državni zakonik na slovensko! Kakor tolikokrat, vidimo tudi tu, kako slovenski renegatje najbolj tlačunijo zakletim našim nasprotnikom! Krainz je svoj predlog tudi utemeljeval in sicer »temperamentvoll«, kakor pravijo nasprotui listi. Kaj to pomeni, vemo. — Zoper predlog sta govorila samo odb. Jergitsch in Haderer, češ, da ravno sedanji čas ni ugoden za take sklepe. Drugi so ju pobijali in zoper predlog so glasovali samo štirje odborniki, namreč: Haderer, Jergitsch, dr. Kleinmayr, Seherzinger. Odbornik, e. kr. sodni svetnik Dörflinger je pred glasovanjem zbežal iz dvorane. (To je junak). Za predlog glasovati že zaradi »lepšega« ni mogel, proti predlogu glasovati pa se je — zbal! Tudi ilustracija k temu, kakšno mišljenje prevladuje naše e. kr. uradništvo!

Nemškonaacionalnim kričačem je oni sklep kajpak zelo po volji. Tudi udarjajo že po onih odbornikih, ki se niso upognili nemško-radikalnemu terorizmu in ki so glasovali zoper predlog. V sredo so jih že proklinjali na shodu »komunal-vereina«.

»Bismarckring« so imenovali oni del mesta, v katerem je e. kr. gimnazija in več drugih šol. Mladina naj si že utisne v spomin ime starega in zakletega nasprotnika Avstrije! Gospoda je delala s premislekom, ker hočejo poskrbeti zgodaj za pravi »narodni« naraščaj!

V jeseni ima priti cesar v Celovec. Baš pred prihodom ga hočejo po svoje počastiti s prav izdajsko demonstracijo! Cesar gotovo obišče tudi nova šolska poslopja, zato pa naj mu blesti nasproti ime — »Bismarckring«. S tem se vendar obsoja predrznost in pravi cinizem naše mestne gospode!

V isti seji so sklepali in resolucijonirali tudi zoper zoper — § 14! Da, govori se celo, da hoče mestni zbor ob navzočnosti cesarjevi v Celovcu od cesarja samega zahtevati odpravo § 14.!

In naša vlada? No, mirno gleda vse to! Vlada mirno gleda, kako gre »nemška irredenta« v klasje in ne stori ničesar za obrambo zoper radikalne predrznosti! Uradna »Celovčanka« nima niti ene grajalne besedice za one sklepe, da, prav z nekakim zadovoljstvom poroča o njih!

To zadostuj! »Heil, Sieg und — Rache!«

—n.

Politični pregled.

TRST 22. julija 1899.

K položaju. Javna diskuzija je obrnjena sedaj cesarskim naredbam, izdanim na podlagi § 14., torej brez privoljenja od strani parlamenta, s katerimi se uvajajo novi davki. Ne treba menda posebno zatrjati, da smo tudi mi s trpkimi čutili vsprejeli te naredbe. Plačevanje davkov sploh ni priljubljen in popularen posel; še huje je, če se že obstoječi davki višajo, posebno hudo, ako zadevujejo vsakdanja živila. Kar pa dela še posebno odi-

jozno uvajanje novih davkov, je to, ako se vrši v konstitucionalni državi — brez privoljenja parlamenta! Sosebno se zgražajo opozicijska in obstrukcijska glasila na tem — kakor pravijo — »tentativu« grofa Thuna na ustavo in pravice parlamenta. Ali, kakor obžalujemo tudi mi, da je prišlo tako daleč, se nam vendar gnusi to — nemško hinavstvo. Da, nič drugega nego hinavstvo je to, ako taki izsesevatelji avstrijskih narodov jočejo o ubogih davkoplačevalcih, oni, ki so državo spravili kraj gospodarskega propada; ako ti nasilniki, ki so v svoji divji gospodarstvenosti ubili avstrijski parlamentarizem in ki so se svojimi surovostmi oropali narode prava do soudeležbe na zakonodaji, in ki so torej v prvi vrsti zakrivilji, da je mogla vlada s pomočjo § 14. — katerega so zopet ustvarili isti liberalci — naložiti taka težka nova bremena. Kako hinavstvo je to, priča neki drugi dogodek. Naključje je hotelo, da je italijanska vlada prav istega dne storila nekaj prav sličnega. Istega dne je italijanska vlada s pomočjo parlamenta uvela nove političke odredbe, ki sicer ne nalagajo novih davkov, pač pa so morda še usodnejše, ker omejujejo svobodo tiska in svobodo združevanja. In glejte: isti varileci morile v nemškem taboru, ki mečejo ogenj in žveplo na grofa Thuna, nimajo ni besedo graje na adresu italijanske vlade. Ali ne vznbuja to menenja, da tem hinavcem ne krvavi sree zato, ker so cesarske naredbe naložile novo breme, ampak le zato, ker jih je izdal grof Thun. Seveda, vse kaj drugega bi bilo, ako bi bili oni na krmilu.

Razveljavljen sklep po § 14. Iz Celovca nam pišejo dne 21. t. m.: Celovski mestni zbor je v zadnji seji 18. t. m. prigovarjal temu, da bi se pogodba z Ogersko uvela s pomočjo § 14, češ, da se s tem ruši ustava (katero so skovali liberalci sami!); pozivljal je nemške poslance, naj delajo zoper pogodbo in naročil županu, naj ta sklep predloži potom deželne vlade ministerstvu! — Deželna vlada pa je ta sklep razveljavila, ker je občinski svet žnjim prestopil svoj delokrog. — Častna nemška gospoda jo je torej dobila po zobeh! Dobro teknilo, a gotovo se bodo še branili zoper ta poper. — Kaj pa vlada stori s sklepom o »Bismarckring-u«? Ali bo mirno gledala, kako se psuje avstrijsko mišljenje?

Amerikani na Filipinah. O stanju na Filipinah ostali svet ne more izvedeti resnice, ker je general Otis uvedel strogo cenzuro za vsa poročila z bojišč. Pred enim mesecem so se poročevalci ameriških listov združili ter spisali skupno brzojavko, ki bi imela pokazati razmere na Filipinah v pravi luči. Brzojavka se je predložila generalu Otisu. Le-ta toliko da ni skočil iz kože; poklical je poročevalce ter jim zabičil, da jih postavi vse pred vojno sodišče, ako bi ga še nadalje hoteli postavljati — na laž.

Sedaj pa se je vendar-le razkrila resnica, in sicer po brzojavki, poslani iz Hong-Konga. Isto so podpisali dopisovalci glavnih ameriških novin. To poročilo pravi mej drugim: Prepričani smo, da je ameriški narod dobil po uradnih poročilih iz Manile krive nazore o stanju na Filipinah. Ta poročila sodijo preveč optimistično. Častništvo je povsem drugega menenja. Med Filipine vlada sloga. Krivo je misliti, da so isti demoralizirani in da imamo opraviti z navadnimi roparskimi četami, katerim so Amerikanci kos, ker so nasprotniki že utrjeni, ter da bi se vojna zamogla kmalu končati. Dopisniki naglašajo, da so jim njihova poročila strigla in izpreminjali s pretvezo, da ne bi razburjala naroda.

Ta brzojavka je seveda napravila v Ameriki bolesten utis.

Domače vesti.

Dogodki na Goriškem. Najraje bi molčali, najraje bi ne vdieli in ne čuli ničesar. Prežalostno je. Ali glasilo smo, ki ima — nadejamo se, da se, povdarjaje to, nismo pregrešili proti dolžni skromnosti — nekaj važnosti v deželi. Zato moramo kaj reči tem bolj, ker bi se naš molk utegnil krivo tolmačiti. Takemu glasilu je že dolžnost, da pove svoje menenje o važnih dogodkih v deželi.

Povdarjati pa moramo, da nočemo tožiti nikogar, ker ljubimo in spoštujemo vseh; da nočemo odrivati s pozorišča nikogar, ker vidimo, kako potrebni so vsi. Namen nam je jedini ta, da

povemo svoje menenje o možu, o katerem ne moremo slabo misliti.

Na Goriškem je navstal spor mej drom. Tumo in ostalimi tovariši njegovimi. Mi poznamo dra. Tumo precej dlje časa, nego ga poznajo Goričani. In na podlagi tega poznanja izjavljamo, da gosp. dra. Tumo ne smatramo sposobnega za kako nepošteno dejanje, bodisi v zasebnem, bodisi v javnem življenju! Naj se govori, kar hoče, in naj govori, kdor hoče: mi ne verujemo v kako izdajstvo jednega Tume, dokler nam ne bo dano, da položimo svoje prste na dokaze njegove krivde. Takih dokazov ne vidimo dosedaj. Čim dobimo takih nedvomljivih dokazov, pa ga obsodimo tudi mi!

Nočemo oporekati možnosti — da si nismo prepričani niti o tem —, da je Tuma kaj zgrešil kakor politik. Toda: kje je politik, ki ne bi bil nikdar kaj zgrešil?! Vsikdar pa treba poštovati, kakovi namenji so mu bili ob njegovih korakih! Slednjič nočemo oporekati temu, da Tuma ni — kako bi rekli? — baš prožnega temperamenta.

Zato ne zamerjamo nikomur, da ne soglašajo žnjim v vsem. Ali, kar nas je zbolelo v dušo, je bil **modus**, v katerem se je naznanilo svetu to nesoglasje. Tega ni zaslužil takov narodni **delavec**, kakoršen je Tuma!

Če mu slednjič kdo morda podtika kakove »liberalne« namene po ljubljanskih vzoreh, smo pa že uverjeni, da dotičnik sam ne veruje temu.

Toliko smo morali reči po svoji dolžnosti in vesti. Odslej pa bomo le z žalostjo sledili nadaljnjim dogodkom na Goriškem.

Na jutrnjo prvo veselico društvo »Slovan« v Padriču opozarjamo vse one rodoljube, ki ne pojdejo v Pobege. Kako mrtvilo je bilo nekdanj gori v V. okraju; sedaj pa postaja živahneje in živahneje. To je zasluga delavnih mož. Le-tim in narodu treba izkazati priznanje z častno udeležbo!

Vspored jutrnji veselici v Pobegih je nastopni: 1. D. Jenko: »Naprej«, godba. 2. Nedved: »Majnikova«, poje mešan zbor iz Pobegov. 3. H. Sattner: »Po zimi iz šole«, mešan zbor, poje pevsko društvo »Kolo«. 4. *». »Tegethof«, koračnica, svira godba. 5. »Slovenske strune«, izvršuje tamburaški zbor društva »Kolo«. 6. Zajc: »Poputnica hrvatskog doma«, poje pevski zbor iz Dekani. 7. A. Juljev: »Za vasjo«, ženski zbor s tamburanjem, izvršuje pev. društvo »Kolo«. 8. M. Hubad: »Slepec«, poje mešan zbor iz Pobegov. 9. J. Kuret: »Venček slovanskih pesmi«, svira godba. 10. H. Volarič: »Pogovor z domom«, poje mešan zbor društva »Kolo«. 11. J. J.: »Valček«, svira godba. 12. »Hrvatski dom«, udara tamb. zbor društva »Kolo«. 13. F. S. Vilhar: »Slovenac i Hrvat«, pojejo skupno vsa navzoča pevska društva. 14. Smetana: »Polka«, iz »Prodane neveste«, svira godba. 15. Srečkanje na tri dobitke in 16. Ples.

Pozor Povževci! Kakor že naznanjeno, izleze »Povž« iz »Trgovske kavarne« ob 2. pop. Preko Škednja bode slinil »Povž« ob 2. in pol uri, zato so naprošeni škedenjski prijatelji in prijateljice »Povžev«, da bodo imeli svoje hiše v popolnem redu, da ne bo po poti nobene »zgage«.

Pri Sv. Mariji Magdaleni potegnejo »Povži« svoje rožičke v kako mokro senco, da se preveč ne posušijo, ker vročina in suša je za »Povže« smrt. Kart ni treba seboj jemati, ker se ne bo kvartalo iz samega spoštovanja do mokrote.

Zaradi velike vročine se je danes veliko »Povžev« zažihralo. »General-Povž«.

I. skupina za Trst in okolice društva slov. odvet. in notarskih uradnikov. Odbor skupine pozivlja ponovno vse one, kateri žele obiskovati pouk v stenografiji, ki prične 1 avg. t. l., da se oglase pri g. Josipu Ahtiku, vodju pisarne dr. Rybáfa, naj kasneje do 30. t. m. Za ude skupine bo pouk brezplačen, od neudov se zahteva, da pristopijo skupini kakor podporniki z mesečnino 1 krone.

Znanje stenografije je velike važnosti posebno za odvetniške in trgovske uradnike. Ne le da si popolnijo s tem svojo izobrazbo, ampak priborijo si tudi pravico do boljšega gmotnega stanja.

Na prav obilno udeležbo tega tečaja vabi

odbor.

Na e. kr. pripravniel srednjih šol v Rojanu zaključilo se je šolsko leto dne 15. julija. Po slovesni šolski maši v župni cerkvi so se učencem razdelila semestralna spričevala. Na to se je poslovil učenec Marij Rebek v krasnih besedah v

imenu svojih sošolcev od zavoda, zahvalil za trud in ljubezen, a ob enem obljubil, da oni nauki, k so jih prejeli, tu, jim bodo v vodilo tudi na dalje na potih izobraževanja in učenja.

Iz poročila je razvidno, da se je pričetkom šolskega leta zglasilo 61 učencev; vsprejetih je bilo le 40. Izmedj teh so bili 3 iz Trsta (Sv. Jakob), 4 iz Istre, a vsi ostali iz tukajšnje spodnje okolice, kakor Rojana, Barkovelj, Sv. Ivana, Škednja, Lonjera itd.

Z odliko dovršili so šolsko leto sledeči učenci: Rebek Marij iz Barkovelj, Pertot Josip iz Viscone, Gorjup Karol od Sv. Ivana, Miknletič Feliks iz Kubeda in Grbee Ivan iz Škednja.

Dne 2. julija je 16 učencev z dobrim vspehom položilo vsprejemni izpit za tukajšnji e. kr. državni gimnazij in so bili tudi sprejeti za tekoče šol. leto. Nekaj jih prestopi pa še pričetkom šolsk. leta na tukajšnje srednje šole.

Oziraje se na to poročilo, moramo beležiti s posebno zadovoljnostjo in pohvalo to dejstvo, da se je začela zlasti naša spodnja okolica začinja leta toliko živo zanimati za izobrazbo in napredek svoje mladine.

Vsem, ki ne pojdejo v Pobege, naznanja »Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda«, da bode prirejala vsako nedeljo ob 5. uri popoldne na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu veselice s petjem, otroškimi igrami in tamburanjem. Vstop bo svoboden, vendar pa se bodo sprejemali radovoljni darovi v korist slovenski šoli in pevcem bratovščine sv. Cirila in Metoda. Slovenskim starišem, ki ne morejo poslati svojih otrok na deželo, nudimo v tem lepo priliko, da pripeljejo svoje družine na vrt v zdrav zrak, kjer se otroci lahko v zeleni travi poigravo, a stariši med seboj zabavajo. Da pa ne pride kak »nebodigatreba« na vrt, bodi tukaj izrečeno povedano, da otroci brez starišev ne bodo smeli na vrt.

Na svidenje torej vsako nedeljo v velikem številu na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu.

O d b o r.

Za Cirilo-Metodov dar so doposlali možiki podružnici sledeči gg.: Ušaj Ivan vikar Plave 1 K., Slavec Ivan župnik Repentabor 4 K., Bartol Gregor Trst 2 K., Grk. družina 1 K., dr. Abram 10 K., Batič Silvester posestnik Kopriva 10 K., Požun Iv. Trst 2 K., Ribarič družina Trst 10 K. Godina Benedikt dar za lansko božičnico 1 K. Skupaj 41 K.; že izkazanih 606 K. 30 st. Vseh darov je skupaj torej 647 K. 30 st. Lepa hvala in Bog povrni!

Blagajništvo.

Kedive v Trstu. Dne 13. t. m. je zapustil kedive z vso družino na jahti »Mahrussa« Aleksandrijo ter so podal na Rod, kjer se je mudil toliko časa, da mu ne bo treba držati v naši luki karantane. Te dni se pričakuje prihod kediva v Trst.

Prijatelj ptičle-pevčile je 48letni dainar Bernard Lipuš. Njegovemu navdušenju za ljubko žvrgolenje krilatih hčerke narave moramo pripisati, da si je prisvojil kanarčka in — kako praktično — dotično kletko, oboje last Jurija Giacopula na trgu pred rudečim mostom. Sinoči pa se je moral v svojo veliko žalost ločiti od prijetnega pevca ter potovati sameat sam v ulico Tigor. Kdo ga bo tolažil tamkaj?

Izgnancee izgubljen in najden. Mesece februarja t. l. so aretirali nekega Josipa Tessari iz Vicence, ker se je bil ukljub prepovedi vrnil v Trst. Iz zapora, kjer je zbolel, so ga morali spraviti v bolnišnico. Dne 20. maja t. l. se je čutil Josip dovolj krepkega, da ne potrebuje več nežne postrežbe, in ker se je do cela naveličal življenja med zidinami, je — izginil. Ni bilo ne duha ne sluhā o njem — do včeraj, ko ga je agent Schubert srečal na ulici Rena ter ga spravil v varno zavetje.

Pretepena žena. 57letna Katarina Možetič iz ulice Molino a vento št. 62 je prišla včeraj na zdravniško postajo, češ, da je dobila batine — brez vsega vzroka. Katera nežna roka jih ji je naklonila te skrivnosti, ni hotela izdati. Obvezali so ji neke prasketine na glavi.

Aretiranje na pošti. 22letnega Andreja Sgardeli z Reke so aretirali včeraj jutro na glavni pošti, kamor je prišel po pismo. Istega iščejo italijanske oblasti v Vidnu zaradi uke tatvine dragocenosti.

Spravili so ga v ulico Tigor, od koder ga pošljejo na mejo ter izroče italijanskim oblastim.

Smrt vsled električne struje. Z Reke poročajo dne 20. t. m.: Barvarski pomočnik Mihajlo Pavlič je mazal strehe nekega skladišča, kar mu je nenadoma postalo hudo, da je zgubil ravnotežje. Da bi ne padel v globočino, se je zgrabil za žice elektrovoda, v katerih je bila struja 200 voltov. Struja je prešinila nesrečnega in padel je nezavesten na tla. Zdravniki so konstatovali iste prikazni, kakor če je koga zadela strela. Pavliča so spravili v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

Dražbe premičnin. V ponedeljek, dne 24. julija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Corso št. 1, galanterije; na Opčeah števil. 162, živali; pri okrajni bolniški blagajni, pianin; v ulici Manzoni št. 6, hišna oprava; v ulici Sefta Fontane št. 25, hišna oprava.

Slabi nasledki bolezni, kateri, se navadno izcimijo iz prav neznatnih želočnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravočasno uporabo domačega sredstva »dra. Roza balzam za želočec«. Pristno dobiva se v tukajšnih lekarnah in v glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglas!

Različne vesti.

Delavski nemiri. Iz Augsburga javljajo dne 20. t. m.: Včeraj so uprizorili štrajkujoči zidarji izgrede v več meri, nego predvčeršnjim. Zopet so hoteli napasti tovarno, v kateri delajo italijanski zidarji. Batalijon pešcev je preprečil to. Vojaki so nasadili bajonete in množica se je morala umakniti. Švadrona konjenikov je izpraznila ulice. Redarstvo je rabilo orožje. Nekaj napadalec in zidarjev je ranjenih, med poslednjimi eden težko. 20 oseb so zaprli. Razburjenost je trajala pozno v noč.

Potres. Iz Rima brzojavljajo dne 20. t. m.: Danes ob 5. uri zjutraj je bil tukaj zopet lahek potres.

Delavski nemiri. Kakor poročajo iz Novega Yorka dne 21. t. m., je tamkajšnji tramway zopet na vseh progah v prometu. Tudi v Brooklynu vozi že 90% tramwayskih vozov.

Iz Clevelanda (Ohio) javljajo, da je 21. t. m. v jutro nekdo vrgel bombo na streho vozarnice tamošnjega tramwayskega društva. Bomba je razletela ter povzročila veliko škodo. Poškodovan ni nihče.

V Augsburgu se je dne 20. t. m. zbralo zopet mnogo manifestantov v predmestju Wertach. Redarstvo in konjeniki so razgnali množice. Pešci so ostali v rezervi. 18 oseb so zaprli.

Na Dunaju so obsodili dne 21. t. m. voditelja delavcev, dr. Adlerja, radi znanih demonstracij v en mesec zapore.

Belgijske žene in alkoholizem. Društvo belgijskih žen proti pijančevanju je razpisalo častne nagrade za najboljše odgovore na sledeča vprašanja: Kako je to, da si nihče ne predstavlja kakor uzor in smoter življenja tega, da bi se ulal alkoholizmu, in jih vendar toliko ugonoblja sebe in družine z zlorabo alkohola? Kaj so storile do sedaj žene, da odvrnejo to šibo narodov? Zakaj je Belgija med deželami, kjer se razmeroma največ popiva?

Ta vprašanja so vredna, da bi se začelo razmišljati o njih tudi pri nas. Da so se ravno žene lotile tega vprašanja, je popolnoma umestno. Ne samo, da one lahko storijo največ v boju proti alkoholizmu, ampak nam se dozdeva, da tudi na tem zlu velja načelo francoskega policijskega ministra, ki pravi: »Cherchez la femme!« Iščite v ženi vzrok pijančevanju! Prepričani smo, če bi vprašali vse pijance sveta, zakaj so postali to, kar so, da bi jih 90% odgovorilo: ljubezen, razmerje z ženo je krivo!

Brzojavna in telefonična poročila (Zadnje vesti.)

Dunaj 22. 24-letna lahkoživka Ana Kulašek je minolo noč z nožem zabola svojega 21-letnega ljubimca Leopolda Helmerja. Poslednji je umrl na lici mesta. Vlačugo so že zaprli. Vzrok groznemu činu je bil ta, ker jo je nesrečni mladič nadlegoval se svojo ljubosumnostjo.

Dunaj 22. Nemška napredna stranka pripravlja protest proti uvedanju novih davkov na podlagi § 14. Manifest izide bližnje dni.

Beligrad 22. Preiskava radi atentata na razkralja Milana je zaključena. (Umeje se ob sebi, da kakor prvaki zarote bodo toženi oni, ki so prvaki radikalne stranke. Saj to je glavna želja Milanova: uničiti radikalno stranko. To pa zato, ker ima ta stranka narod za seboj in je torej jedina, katere se boji. »Generalissimus« se boji — naroda! Ured.)

London 22. Listu »Times« javljajo, da se je v Pekingu ustanovila ruska šola.

Beligrad 22. Glasom oficijelnih objav je vsega skupaj 26 zaprtih radi atentata na kralja Milana. Nagla sodba začne dne 25. t. m. z razpravami.

Pariz 22. Italijanski listi izražajo svoje začudenje radi namišljene, v ruskih listih objavljene čestitne brzojavke princu Louis Napoleonu ter dvomijo, da bi bila ista avtentična.

Zahvala.

Podpisani izrekam javno zahvalo čislani zavarovalnici »Slaviji« in njenemu zastopniku, gospodu **Henriku Giberti-ju** v Trstu, ulica Stadion št. 5, I. nadstr., kateri mi je z vso točnostjo izplačal škodo meni povzročeno po streli. **Čepek Pavel.**

Zaloga

pravega dalmatinskega vina iz lastnih hramov na debelo in za družine v malih sodčkih, za mesto in deželo, se nahaja v ulici Sanità na oglu ulice Annunziata.

Gregor Petrič.

Proda se

„Mayer's Conversations Lexikon“ 5 izdanje v 17 delih. Cena po dogovoru. Ponudbe pod »Lexikon« poste restante Trst glavna pošta.

Agente

vsprejme zavarovalna banka »Slavija« v oddelke za zavarovanje proti požaru, na življenje in posojila. Neveščim se da poduk v tem poslovanju. Obrniti se do zastopstva ulica Stadion št. 5, I. nadstr.

Posojila

dobijo c. in kr. častniki, državni in občinski uradniki ter oni, ki so uslužbeni pri zavodih, kateri imajo pokojninski fond proti povrnitvi v 1 do 12 letih v mesečnih obrokih. Pojasnila v ulici Stadion št. 5, I. nadstr. banka »Slavija«.

Anton Širca

GORICA

Nunska ulica št. 12.

Konsumna zaloga olja

razpošiljajve iz glavnih pridelkov od 5 litrov naprej (prosto Gorica).

Olje jedilno fino	32 nvč.
„ dalmatinsko	36 „
„ istrsko	40 „
„ namizno Ia	44 „
„ „ najfinejše	48 „
„ „ extra	56 „
„ „ specialitetno	60 „
„ Posebno za cerkveno luč	38 „

Čevljarski pomočnik,

izvežban za vsako delo te vrste, se sprejme takoj. Dotični naj se oglasi v delavniici pod imenom **Kreč, via del Salice.**

Jakob Klemenc

je odprl na Kozini veliko zalogo različnega lesa. Priporoča se okoli in bližnji Istri.

Kolesa „SLAVIJA“ (bicikli)

so največji češke znamke. Izvrsten material, najskrbnejše delo, lahek tek, okusna oprava in primerna cena so nedosegljive lastnosti teh koles. Tovarna biciklov in motorov „SLAVIJA“

Lawrin & Klement
v Mladé Boleslavi.

Največji češki zavod te vrste.

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijsko milo za uničevanje mrčesov

raztopljivo v mrzli vodi, v raznih krajih Trentina, Istre, Goriške in pri tuk. poljedeljski družbi izkušeno kot uspešno sredstvo za zatiranje vseh parasi-karnih in kriptogamičnih boleznih in žuželk v obče ki okužujejo trte, sadna drevesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti „Agricol“, na željo poštino prosto.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Via Limitanea št. 1.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. Frideriku Primas-u v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču; pri Petru Debelich-u v Kopru in Izoli, v Trstu v drogerijah: Bolle, Via Farneto; Chilla, Ponterosso; Cumar, Via Belvedere; Jellersitz, Barriera vecchia; Mizzan, San Giacomo; Ongaro, Via dell'Orologio; Petrone, Via Giulia in Cumar, Opčina.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutsegasse 8.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročstvom,

ulica S. Francesco št. 2, II. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.

Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Priznane najboljše z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbe tehnično dovršeni

glasovirji

dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henrihu Bremitz

c. kr. dvornemu zalagatelju.

Trst — Borzni trg številka 9 — Trst

Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.

M. Kristofić-Makulić

Koper (Capodistria)

ima na prodaj črna in bela istrska vina po 14 do 22 gld, hektoliter in retošk za buteljke po 45 do 80 kr. liter.

Izdelovatelj
M. HRNJAK, lekar

Pozor!
pravi
Clavén
nosi to
varstveno
znamko

Se kupi
v vseh
lekarnah
in
drogerijah

Clavén

I lonček 60 nč., s pošto 75.
Edino gotovo delujoče sredstvo
„CLAVÉN“

s katerim si vsak v 3—5 dneh brez bolečin in za vedno ozdravi kurja očesa, ozeblino, trdo kožo, bradavice, žulji, od znoja vane noge, ubod bčele, ose, komarja in drugega mrčesa.

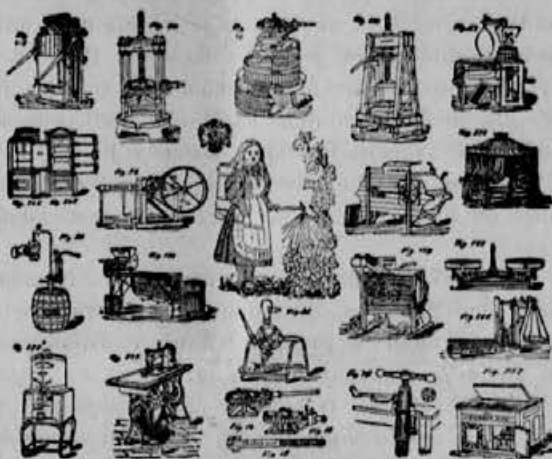
Razpošilja se samo proti povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Prekupovalci določ velik popust!!

Glavna podružnica za Istro: lek. I. Serravallo, Trst.

Glavna podruž. za Avstro-Ogersko: lek. A. Winger, Zagreb, Ulica 12. Skladnica v Zagrebu: lek. H. Brodovlin, Pečinovski, Varaždin: F. Riedl, Petrinja: V. P. P. nae, Trst: Serravallo, Budapešta: Török, J. v.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstr. šte. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebne predmetih za kmetijstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za realno postrežbo se garantira.

Solidne zastopniške se išče

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegiran lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. šte. 12

Tvrška M. AITE

Via Nuova, ogel ulice S. Lazzaro št. 8.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu in svojim odjemalcem, da sem preskrbel svojo prodajalnico z mnogobrojnem povsem novim blagom po brezkon-

kurenčnih cenah:

Raznovrstni perkal, moderno risanje, barve	garantirane	po 15 nvč.
Fini perkal za srajce		24
Oxford, barve garantirane		19
Francozki sateni		28
Piquet, barvan v različne barve		26
Perkalin za podloge vseh barvah		10
Blago močno za podloge vseh barvah		15
Blago za ženske obleke dvojna širina od 23 nvč. naprej		
moške obleke širina 150 cm.		90
Alpagasör ni za ženske obleke velik.		
izbor		50
Kotenina		13
bela		21
Navidezno platno		15
Platno čisto laneno		22
za rjuhe dvojna širina		45
Mušolin bel prve vrste		16
Chiffon za srajce		18
Srajce za gospode, velik izbor belih in		
barvane		90
Srajce za gospe		50
Moderci, zadnji kraj		60

Velik izbor

trakov, čipk, bordur, vezenj, svil in različnih garnitur ter vseh drobnarij za šivilje in modistije. — Vsprejemajo se naročbe možkih oblek po meri in najnižjih cenah.

Velik izbor blaga za narodne zastave in narodnih trakov po najnižjih cenah.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dru. Lapoponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prirčno zahvalo za doposlano jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897. podelili naslov „dvorni založnik Njihove svetosti“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolečim Piccoli-jevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli,

lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani

na Dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izd. lovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. vr., po 24 stekleničic za gld. 2.40, do 36 stekl. za gld. 3.50, po 75 stekl. za gld. 6.50 (poštni paket ne čez 5 kl. težak), pa 110 za gld. 10.30.

Poštno mora plačati p. n. naročnik.

Dr. Rosa Balzam | Praško domače mazilo

za želodec.

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nč., po pošti 6 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. Fragner-ja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran, ogel Spornjeve ulice.

Vskadanje pošto razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Trnkoczy-jev
obliž za kurja očesa

je najgotovješi in najboljši pripomoček za odstranjenje kurjih očes, debele kože itd. Uspeh zjamčen! Samo pristen, če je firma „Franziskus-Apotheke“ utisnjena v vsakem obližu. Dobiva se pri izdelovalcu Dunaj, V/2, Schönbrunnerstrasse 107 in v Trstu pri gospodu lekarju I. Serravallo, Piazza del sale. Po pošti proti vpošiljavi 40 kr. dopiše se franco.

Cena 35 kr.